

cursussen

voor (amateur)kerkmusici
voor de praktijk van nu

Kerkzang.nl • KVOK • VGK • SNK • Prot. Kerk

Ter inleiding

De kerkmuziekorganisaties die betrokken zijn bij de organisatie van de studiedagen *OPMAAT – kerkmusicus & het nieuwe protestantse kerkboek* – presenteren een aantal cursussen voor (amateur)kerkmusici. Zij doen dat in samenwerking met de Protestantse Kerk.

De directe aanleiding is de komst van het nieuwe liedboek. Maar ook de algemene liturgische praktijk vraagt om vorming en toerusting waardoor de amateur-kerkmusicus zijn of haar vaardigheden gericht kan trainen en vergroten. We geven dit aanbod deze titel mee:

WERKPLAATS *voor* KERKMUZIEK

om te benadrukken dat het om praktische vorming gaat. Anders gezegd: we richten ons op de ambachtelijke kant van het liturgische en kerkmuzikale werk. We verwachten juist daarom dat de cursussen de kerkmuzikale werkzaamheden van de deelnemers ten goede komen en dat er tijdens de cursussen plezierig en zinvol gewerkt wordt. Alles – vanzelfsprekend - in dienst van een inspirerende kerkmuzikale praktijk.

De cursussen zijn in twee vormen mogelijk. Voor de meeste cursussen geldt: u kunt ze aanvragen, vanaf nu. In dat geval worden ze op een door de aanvrager 'geleverde' locatie gegeven, de aanvragen heeft ook zelf deelnemers geregeld. Wij zorgen voor een docent en in overleg worden vervolgens de data et cetera vastgesteld. Als bij de cursus de code [A] staat, is deze vorm bedoeld. De tweede optie is dat de cursus op een van te voren bepaalde plaats en datum wordt aangeboden. In dat geval is de code [B]. Als de praktijk daar aanleiding toe geeft kan er wat betreft deze opties ook gewisseld worden.

Voor alle cursussen geldt dat ze gegeven worden door ervaren, professionele kerkmusici. Wie dat zijn hangt af van de regio waarin de cursus wordt gegeven en de gevraagde vaardigheden.

De cursussen vormen een aanvulling op de cursus Kerkmuziek III; over de inhoud van deze driejarige opleiding en het aanbod van de Werkplaats voor Kerkmuziek is regelmatig overleg, zodat overlap wordt voorkomen.

De cursussen kunnen vanaf 1 juni worden aangevraagd. Informatie die nog ontbreekt wordt aan de hand van de praktijk ingevuld. Waar een prijs staat vermeld is dat voorlopig onder voorbehoud; het geeft wel een indicatie. De actuele gegevens zullen steeds op de websites van de organisatoren te vinden zijn.

Suggesties vanaf de werkvloer zijn altijd welkom, ook als het gaat om cursusonderwerpen.

Kerkzang.nl . KVOK . VGK . SNK . Prot. Kerk

■ Basiscursus orgelbegeleiding

Doelgroep [Beginnende] amateurorganisten | **Achtergrond & doel** Met de komst van het nieuwe liedboek zullen organisten waarschijnlijk meer dan voorheen geconfronteerd worden met sterk uiteenlopende melodietypen. Kerkmusici krijgen een taak in het aanleren van nieuwe melodieën; in kerken zonder cantor komt deze taak bij de organisten terecht. Het is daarbij belangrijk dat zij de gemeente nieuwe melodieën kan aanleren. Daarnaast moeten zij kunnen beoordelen welke melodieën wel en welke niet voldoende tot hun recht komen wanneer ze op orgel begeleid worden. Dat vraagt erom dat er basiskennis aanwezig is om dat te beoordelen.

Ten aanzien van de melodieën die op orgel begeleidt kunnen worden, is het belangrijk dat de organist theoretisch en praktisch voldoende bagage heeft om de uiteenlopende melodietypen naar behoren te begeleiden. In dat kader zal het onder meer belangrijk zijn aandacht te geven aan tactus- en maattekens en hun betekenis voor de gemeentezang. Om de techniek van het begeleiden goed onder de knie te krijgen, hebben de cursisten over een langere periode regelmatig contacturen met de docent. Zowel aan de speeltafel als door middel van het terugluisteren van geluidsopnamen van kerkdiensten waarin de cursist speelt, kan de techniek eigen gemaakt worden.

Cursusomvang 9 dagdelen, verspreid over 9 maanden | **Aantal cursisten** minimaal 6, maximaal 10 | **Cursusvorm** [A] | **Prijs** € 265, - pp

■ Cursus orgelbegeleiding voor gevorderden

Doelgroep Gevorderde organisten | **Achtergrond & doel** Organisten die de basisvaardigheden van gemeentezangbegeleiding onder de knie hebben, kunnen zich verdiepen in uiteenlopende begeleidingsvormen. Het doel van de cursus is: kennismaken met deze vormen en die onder leiding van een docent in de praktijk onder de knie krijgen.

Cursusomvang 4 dagdelen, verspreid over 2 maanden | **Aantal cursisten** Minimaal 6, maximaal 10 | **Cursusvorm** [A] | **Prijs** € 125, - pp

■ Basiscursus pianobegeleiding

Doelgroep Pianisten | **Achtergrond & doel** Het nieuwe liedboek bevat melodieën die beter op piano dan op orgel zijn te begeleiden. Bovendien bestaat de behoefte om naast het orgel ook de piano vaker in te schakelen als begeleidingsinstrument. Soms hebben de bespelers van het instrument jarenlang pianoles achter de rug, maar ze zijn onbekend met de kunst van het begeleiden van liturgische muziek en vooral gemeentezang. Soms zijn het organisten die merken dat een piano een heel ander instrument is dan het kerkorgel. Soms zijn het pianisten die het notenschrift niet of nauwelijks beheersen omdat ze spelen vanuit akkoordsymbolen.

Afhankelijk van de deelnemers kunnen in deze cursus verschillende accenten worden gelegd. Wat de theorie betreft overlapt deze cursus die van de basiscursus orgelbegeleiding. Praktisch zal uiteraard vooral gekeken worden hoe men vanuit de specifieke eigenschappen van de piano de gemeentezang het best kan begeleiden.

Cursusomvang 4 dagdelen, verspreid over 2 maanden | **Aantal cursisten** Minimaal 6, maximaal 10 | **Cursusvorm** [A] | **Prijs** € 125, - pp

■ Basiscursus cantor

Doelgroep Cantores (amateur), redelijk tot goed zingende cantorij-/gemeenteleden, voorzangers, voorgangers | **Achtergrond en doel** Steeds vaker klinken in de protestantse kerkdienst andere zangvormen dan het strofenlied, zoals diverse vormen van responsoriaal zingen. In het nieuwe liedboek zal deze wijze van 'liturgisch zingen' ruim vertegenwoordigd zijn en voor het uitvoeren van veel repertoire is dus een *voorzanger* nodig. De cursus biedt basale scholing voor de voorzanger, op het gebied van repertoire- en stijlkennis, liturgisch functioneren, stemvorming en stemgebruik, samenwerking (liturgisch en kerkmuzikaal). Ook gaat de cursus in op het samenspel met de gemeente (o.a. aanleren van nieuwe liederen, vooroefenen). Zo gaat deze cursus over de cantor als *voorzanger* en als *inspirator* en *stimulator* van de gemeentezang

Cursusduur 6 dagdelen, verspreid over maximaal 2-3 maanden | **Aantal deelnemers** Minimaal 8, maximaal: 10 | **Cursusvorm** [A],[B] | **Prijs** € 290, - pp

■ De cantorij van nu

Doelgroep Cantores, muzikale doeners, organisten of andere begeleiders | **Achtergrond en doel** Naast de 'klassieke' cantorij zijn er steeds vaker andere vormen: speelgroepen, kindercantorij, ad hoc-groepen, jeugdgroepen, musicalprojecten, Taizédiensten, vespers in 40dagen of Advent, paaswake, kerstnacht, cantatedienst, evensong, ouder-/kindproject, etc. etc. Bovendien zijn er ook gemeenten of kerken zonder cantorij, waar mensen bij gelegenheid met plezier samen iets willen aanpakken. De komst van het nieuwe liedboek is een mooie kans om deze werkwijze in de eigen kerkgemeenschap te introduceren of uit te bouwen. Met of zonder cantorij, er zijn tal van kansen om gemeenteleden zingend te laten participeren en zingenderwijs het nieuwe liedboek te verkennen en toe te eigenen.

In deze cursus wordt aandacht besteed aan deze praktijk: welke mogelijkheden zijn er, hoe pak je het aan, wat vraagt het qua organisatie e.a., waar vind je muziek etc. etc. . In het algemeen gesproken worden die vormen gekenmerkt door: ad hoc-karakter,/projectmatig, wisselende bezettingen, diversiteit van stijl en repertoire.

Cursusduur 7 á 10 dagdelen, verdeeld over maximaal 4 maanden | **Aantal cursisten** Minimaal 8, maximaal: 15 | **Cursusvorm** [A], [B] | **Prijs** Nader te bepalen

■ Kerkmuzikaal profiel en beleid

Doelgroep Verantwoordelijken/rechtsreeks betrokkenen bij de kerkmuzikale en liturgische praktijk: liturgiecommissies/-taakgroepen, voorgangers, kerkmusici | **Achtergrond en doel** De kerkmuzikale praktijk is divers geworden. Die diversiteit kan allerlei kanten op gaan, inhoudelijk en qua stijl en genre, en brengt verschillende praktijken en verwachtingen met zich mee. In deze cursus gaat het om het bepalen van een kerkmuzikaal profiel voor de eigen kerkgemeenschap plus, in samenhang daarmee, het vaststellen van een kerkmuzikaal beleid. Deze cursus wordt ontwikkeld door de Prot. Kerk en zal volgens plan in september 2013 beschikbaar zijn.

Cursusduur 3 dagdelen | **Aantal deelnemers** nader te bepalen | **Cursusvorm** [B] | **Prijs** Nader te bepalen

■ Musiceren met kinderen

Doelgroep Kerkmusici, kindernevendiensters, kinderwerkers, muzikale doeners | **Achtergrond en doel** Het spreekwoord zegt: wie de jeugd heeft, heeft de toekomst. Maar het is niet terecht om alleen om die reden

speciale kerkmuzikale aandacht aan kinderen te geven, ze zijn het in zichzelf waard. Zoals ze zijn, zo maken ze deel uit van de kerkgemeenschap. Dat is het eerste uitgangspunt. Daaronder kunnen dan subdoelen hangen zoals: 'wie de jeugd heeft...', liturgisch/kerkmuzikale vorming, kinder- en jeugdwerk, gemeenteopbouw, aantrekkingskracht, via de kinderen de ouders.

Bij Kerkzang.nl vindt al de Oecumenische Praktijkcursus *Het Leiden van een Kinderkoor/-cantorij* plaats. In die cursus gaat het speciaal om het groepsgewijs zingen met kinderen, hier gaat het vooral om musiceren in het algemeen, instrumentaal en vocaal, met of zonder instrumentale muzikles elders.

Cursusduur 7 á 10 bijeenkomsten van een dagdeel, verspreid over 4 maanden | **Aantal deelnemers** Minimaal 8, maximaal 10 | **Cursusvorm** [A], [B] | **Prijs** Nader te bepalen

■ Arrangeren

Doelgroep Organisten, cantores, andere kerkmuzikale doeners | **Achtergrond en doel** In een levendige en diverse kerkmuzikale praktijk is ruimte voor allerlei vormen van samenspel. Dat is gemakkelijker gezegd dan gedaan, want waar haal je de muziek vandaan? Hoe maak je arrangementen? Hoe kun je bestaande bewerkingen aanpassen aan de instrumenten waarover je kunt beschikken? Wat zijn de (on)mogelijkheden van de verschillende instrumenten? Wat gaat wel en wat gaat niet samen? Hoe ga je om met de verschillen in niveau? Een praktische cursus, gericht op de eigen praktijk.

Cursusduur Nader te bepalen | **Aantal deelnemers** Nader te bepalen | **Cursusvorm** [B] | **Prijs** Nader te bepalen

■ Lichte muziek

Doelgroep De klassiek geschoolde en/of georiënteerde kerkmusicus | **Achtergrond en doel** De klassiek geschoolde en/of georiënteerde kerkmusicus krijgt steeds vaker te maken met vormen van lichte muziek. Ook in het nieuwe liedboek zijn verschillende vormen en stijlen uit de lichte muziek vertegenwoordigd. Wat betekent dat voor gemeentezang en begeleiding? Wat zijn de muzikale mogelijkheden van deze muziek? En welke vaardigheden vraagt ze van de kerkmusicus, van de gemeente? Een praktische cursus die bestemd is voor de kerkmusicus die niet geschoold is in de lichte muziek.

Cursusduur Nader te bepalen | **Aantal deelnemers** Nader te bepalen | **Cursusvorm** [B] | **Prijs** Nader te bepalen

■ Voorgaan in de liturgie

Doelgroep Iedereen die op een of andere wijze voorgaat in de liturgie. Daarbij valt om te beginnen te denken aan predikant maar ook aan 'preeklezers', voorgangers in de getijden, voorzangers et cetera. | **Achtergrond en doel** Voorgaan in de liturgie is een kunst op zich. Er is zelfs een speciale uitdrukking voor: *Ars Celebrandi*. Hoe krijgt dit voorgaan gestalte? Welke rol speelt kerkmuziek en kerklied daarbij? Wat is de wisselwerking tussen vorm en stijl aan de ene kant en liturgische praktijk en wensen aan de andere kant? Het doel van deze cursus is, ieder die op een of andere wijze voorgaat in de liturgie, beter toe te rusten voor zijn of haar taak.

Cursusduur Nader te bepalen | **Cursusvorm** Nader te bepalen | **Aantal deelnemers** Maximaal 25 | **Prijs** Nader te bepalen

Informatie & Aanmelding

Zie allereerst de websites van de deelnemende organisaties:

- www.kerkzang.nl
- www.kvok.nl
- www.eredienst.com
- www.kerkmuziek.nu
- www.pkn.nl

Wie meer wil weten of zich wil aanmelden kan terecht bij Kerkzang.nl:

Kerkzang.nl

Anje de Heer
staffunctionaris
Koningin Wilhelminalaan 3-
5
3818HN Amersfoort
033 2586484 (di t/m do)

bureau@kerkzang.nl